

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11 uri popoldne.

Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlance naročnine se ne oziramo.

Oglas in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravišтво se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jelleraitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Klerikalni prvaki med „ljudstvom“.

IV.

G. profesor Berbuč bi se bil rad polaskal vipavskim vinorejcem s svojim povdarjanjem, da treba pivo obdačiti kar najviše mogoče, da se tako odstrani velika škoda, katero dela pivo vinu vsled premajhnega davka na isto. Da vinorejci na Vipavskem kaj takega radi slišijo, verjamemo radi tudi mi. Ali da se da ta konkurenca odpraviti le z zvišanjem naklad na pivo, tega pa ne verjamemo.

Naš Bric proda svoje vino, proda ga tudi Kraševce, vino ostaja — kakor se čujejo vsako leto pritožbe — le na Vipavskem. Vzrok za to je več: po eni strani je povdarjal vipavski rojak G. Dolenc, vinarski učitelj na Grmu, v zadnjem času že opetovano, kaj treba storiti, da se bo dalo vipavsko vino brez zadržkov razpečavati, kar se tudi že upošteva, po drugi strani pa se skrbi veliko premalo za izvoz vipavskega vina. Dopis onega mladeniča z Gornje-Avstrijskega v „Soči“, ki je Vipavec, je v tem oziru jako podučen in kaže, da pozna ta mladi mož veliko več potrebe Vipavcev ter kje treba pomagati, kakor pa profesor Berbuč s svojo lajno o povišanju davka na pivo, na katero vedno gode.

Boljše delo bi bil storil poslanec Berbuč, da je obrazložil svojim volivcem (!), kako naj se poprimejo gospodarskih nauk o ravnanju z vinom ter jim dal kak nasvet, kako bi se naj poskrbelo za izvoz dobrega vipavskega vina, nego da je trobil svojo znano pesem o užitini na pivo. Z onimi dobrimi nauki o vinoreji bi se dalo pomagati vinorejcu na noge, da razpeča z lahkoto svoj pridelek, tista pridiga o užitini na pivo pa je brez pravega pomena, je le nekako sredstvo, katero lepo doni po ušesih, drugače pa nekaj takega, česar profesor Berbuč z vso svojo „kumstnostjo“ ne doseže.

Jasno je, da vlada ne dovoli bržčas nikdar tako velikega davka na pivo, kakor hoče prof. Berbuč, ker vidi v pivu tudi uničevalca zganjpitja. — Tisto povdarjanje, da je naša dežela vinorodna dežela, ni povsem resnično, saj vendar vemo, da velik del naše dežele nima trte. In kaj tam? Res, da se proda v naše gore iz drugih delov dežele

dokaj vina, ali to vino je gori razmerno drago in gori je zganjpitje ponekod močno razširjeno. In ponekod je proti zganjpitju dober pripomoček — pivo.

Tako se dobi v Boleu za 20 vinarjev pol litra dobrega piva — in pravijo, da na Boleškem pivopitje pobija zganjpitje. Kaj se hoče torej po takih krajih naviti davek na pivo na največje stopinjo, da se povrne ljudstvo ter ostane stalno pri „frakeljnu“, od katerega se ga že tako težko odpravlja?!

Nó, ali po taki poti bi se blizili tisti Berbučevi idealni svoti 868.000 K, katere dobiva Kranjska od „Jerusa“, naša pa le 62.000.

Na raznih shodih proti zganjpitju in tudi v državnem zboru se je že povdarjalo, da treba iskati protitežje proti pijančevanju s „Jerusom“ tudi v pivu; zato je več kot gotovo, da bo Berbučev boj proti pivu brezuspešen. Mož bi pač rad nekaj povedal, kar bi zvenelo jako gospodarsko, ali če le odpro usta, pa pove kaj takega, kar nima ne nog ne glave. „Der Mann hat Sinn für Unsinn“ — tako je označil nekdo nekega moža Berbučeve vrste. Morda sodi to tudi njemu.

G. profesor Berbuč je deželni poslanec goriške okolice, torej tudi Vipavec. Kot tak ima sveto dolžnost, in zlasti se, ker je svoj čas obljuboval klerikalna stran a, kako bo skrbela za ljudstvo v gospodarskem oziru, da dela na to, da se da vsa opomoč našemu vinogradniku, katero je sploh mogoče dobiti, z brezobrestnimi posojili, z dobrim podukom itd. Klerikalna stranka je dolžna skrbeti kar najintenzivneje za kmeta v gospodarskem pogledu. Ali kaj vidimo? Prav v tem oziru ni nikakega dela, ampak samo — farbanje. Tisti profesor Berbuč, ki čveče na Cesti o povišanju davka na pivo, hoté tako seveda pomagati vinorejcu, tisti profesor Berbuč pa ni imel toliko srca za našega vinorejca, da bi bil glasoval v deželnem zboru za Štrekljev predlog, naj se poviša deželno prispevanje k brezobrestnim posojilom, marveč je obsedel trdovratno na deželni stolici kakor prilepljen. Tudi se ni klerikalna stranka, ki ima vendar zveze z Labi, niti najmanjše pobrigala, da bi jih pridobila za tako povišanje. In vendar se nam zdi, da je brezobrestno posojilo nujnejša in gotovejša pomoč našemu vinogradniku nego

pa obdačenje piva po Berbučevi zahlepi.

Na ljubo Berbuču ne bodo odnehali oni, ki pijejo pivo, od piva, odnehalo bi ponekod le ljudstvo v prilog „Jerusu“, ker cene vinu bi se vsled takega obdačenja piva gotovo ne znižale. Torej kak dobiček bi imeli od tega? Ta, da bi se dobilo nekaj kron več od zganjpitja. In za to se bje prof. Berbuč. Hvala lepa za take dohodke!

Potrebno je to-le: Država in dežela naj storila mnogo več za našega vinogradnika z drugimi poklicanini činitelji vred nego doslej. Treba podaka, dobrih kmetijskih listov in prometne zveze, potem pa si vestransko dobro blago v kratkem pridobi samo pot v promet, — in mi mu želimo pot ven iz dežele, kjer ga bodo drago plačevali, kakor plačujejo že danes razna vina, ki so v resnici manj vredna! — iz česar prikljejo našemu kmetu boljše časi, v katerih se ne bo nihče pehal za najviše obdačenje piva. Ali klerikalci tega ne umejo, in kolikor umejo, nočejo umeti, delajo pa pridno ovire delavcem drugega političnega mišljenja. Zato pa zahajajo s pota in tako je zasel profesor Berbuč s svojim davkom na pivo že popolnoma pod cesto.

DOPISI.

Opatjeselo, dne 4. oktobra 1902. — Podpisani odločno protestujemo proti surovemu napadanju v „Primorskem Listu“ z dne 2. okt. t. l. št. 40. od strani tukajšnjega gosp. kurata na g. Andreja Jelena kot organista in pevca ter kot županskega kandidata. (Gospod Kos se je kaj zaničljivo izrazil — da je napredni kandidat popolnoma pogorel — kar pa je gorostasna laž.

Da je g. Jelen bil odločen že pred letom časa za našo stranko kot kandidat — in sicer na splošno željo občinstva, to je istina. Naša stranka je štela 10 starešin, med temi je bil tudi sedanji župan, naprednjak Alojzij Marusič; nasprotna stranka je pa štela 8 starešin. Dne 28. septembra je bilo eklenjeno z 10 glasovi, da se izvoli Jelen za župana; kljub temu, da se je dotični branil sprejeti to čast vsled svojih premnogih opravkov, ostali so vsi pri tem sklepu ter si podali roke z obljubo, da bodo držali besedo.

Dne 30. septembra je bila določena volitev župana. Klerikalna stranka je pred volitvijo celo noč do jutra hodila okoli starešin-naprednjakov ter jim ponujala glasove, da bi le Jelena izpodrinila, a zaman, ni se ji posrečilo. Volilci so ostali stanoviti, Ker ni torej nič dosegla pri starejših možeh, se je oprijela v zadnjih hudih trenutkih najmlajšega volilca Alojzija Marusiča, kateremu je ponujala svoje glasove s pogojem, naj on svojega zase odda, in tu je dosegla svoj namen. A. Marusič se je dal pregovoriti, prelomil je dano obljubo ter zase glasoval. Ker sta potem Jelen in Marusič imela oba enako število glasov, sta morala zrebavati in zreb je odločil A. Marusiča za župana. *) Torej naš kandidat ni pogorel, saj ista usoda bi lahko zadela tudi njih kandidata. Jelen je bil voljen po volji ljudstva, a Marusič ne tako. Saj ga je celo klerikalna stranka volila proti svojemu prepričanju. Hotela je njega imeti, da bi se sploh rešila iz zagate, ker jo videla, da ni druge pomoči, ker ji je žugala propast. Preslepila je torej našega volilca, da je postal navidezni klerikalac, ali kaj so z njim pridobili, to pokaže prihodnost.

Cerkveni pevci so bili večkrat javno pohvaljeni in celo v cerkvi od č. g. Jož. Skotirja, dekana devinskega, ki je vendar strokovnjak v glasbi in petju; a tudi sam naš kurat, torej on, ki jih sedaj sramoti v časopisu, jih je javno v cerkvi in v časopisih pred časom pohvalil, a sedaj je naš gosp. kurat drugega mišljenja, dasi tudi ni cerkveno petje sedaj slabše od nekdanj.

Slovesno izjavljamo, da je napadanje na cerkvene pevce neopravičeno in tudi pretenje za razkrinkanje g. Jelena je neumesno. Napravili ste že vsemogočo kontrolo o njevem življenju, odkar ga je mati povila, ali dosedaj se vam ni še posrečilo, seveda pa težko pričakujete, da bi ga ugonobili.

Miha Frandolič, Jožef Devetak, podžupana; Blaž Pahor, Andrej Marusič, Anton Pahor, Anton Cotič, Anton Grilj, Jožef Cotič, starošine.

*) Torej „eb je odločil. Ali farovski listi „Gorica“, „Prim. List“ in „Slovenec“ pa niso imeli toliko poštenja, da bi bili povedali resnico, da je odločil žreb, marveč so trobili v svet, da je napredni kandidat pogorel, tako da mora čitatelj misliti, kdo ve v kaki manjšini je ostal. Taka je klerikalna poštenost! Ur

— 18 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravske.

(Dalje.)

»Ej, naj jo Bog blagoslovi, meni pa naj čim poprej dovoli, da se peš ali na konju spustim za njo v boj! Obljubil sem jej še premalo Nemcev, ker bi jih jej moral obljubiti toliko, kolikor ima let. Naj me le Kristus reši iz te zadrege, in potruditi se hočem, da ji skazem svojo hvaležnost!«

Na to dvigne kvišku oči, polne iskrene hvaležnosti.

»Obljubi najprej nekaj cerkvi,« reče mu gospod iz Tačeva, »in ako bo tvoja žrtev po volji Bogu, pa bodeš še gotovo rešen. Sedaj pa poslušaj: Tvoj stric je že odšel k Lichtensteinu, pa tudi jaz pojdem k njemu. Nikakor ne bo sramotno za-te, ako ga poprosiš, naj ti odpusti tvoj greh, kajti pregrešil si se v resnici, in vrhu tega ne boš prosil zgolj Lichtensteina, marveč tudi križarskega poslanca. Ali si pripravljen?«

»Kadar mi to zapoveduje tak vitez, kakor ste vaša milost, pa hočem to storiti; toda ako bode zahteval, naj ga poprosim tako, kakor je zahteval na poti v Tinjec, pa mi naj rajše vzamejo glavo. Za

menoj še ostane stric, ki se bo maščeval, ko bo dovršeno njegovo poslanstvo.

»Bomo videli, kaj on poreče Matijcu,« reče Povala. Zbiškov stric je bil zares tega večera pri Nemcu, toda odšel je od njega turoben kakor noč ter korakal naravnost h kralju, h kateremu ga je popeljal sam kaštelan. Kralj ga je milostljivo sprejel, in ko je Matija pokleknil, rekel mu je takoj, naj vstane ter ga vprašal, česa želi.

»Milostljivi gospodar,« je rekel Matija; »bil je greh, torej mora biti tudi kazni, kajti sicer bi ne bilo nobene pravice na svetu. Tudi jaz sem kriv, da nagle jeze mladeničeve nisem krotil, marveč jo še celo odobral. Tako sem ga odgojeval jaz, tako ga je odgojevala vojna. Moja je to krivda, milostljivi kralj, ker sem mu vedno govoril: »Najprej udari, potem še le pogledj, koga si udaril!« Tako je bilo prav na vojni, ali to se mu je slabo čenelo na dvoru. Vendar pa je ta mladenič kakor čisto zlato, poslednji svojega rodu, in meni je jako žal zanj.«

»Mene je osramotil, kraljestvo je osramotil,« odvrne kralj, »ali ga naj radi tega namažem s strdjo.« Matija je umolknil, ker se mu je nakrat stisnilo pri spominu na Zbiška grlo, in še le čez nekaj časa je jel govoriti s tresočim se glasom:

»Še vedel nisem, kako ga ljubim, in še le sedaj sem to spoznal, ko je prišla nanj nezgoda. Toda jaz sem že star, on pa je poslednji potomec našega rodu.

Kadar ne bo njega, ne bo tudi nas. Milostljivi kralj in gospodar, usmilite se našega rodú!«

Pri tem je Matija zopet pokleknil ter dvignil kvišku svoje v vojni vtrujene roke in spregovoril skozi solze:

»Branila sva Vilno, in Bog je nama dal krasen plen, toda komu ga naj zapustim? Ako le Križar zahteva kazni, nù, pa naj sledi kazni, toda dovolite mi, da jaz dam za to svojo glavo. Kaj je meni mar življenje brez Zbiška? On je še mlad, naj torej odkupi posestvo in redi potomce, kakor je Bog zapovedal. Križar niti ne povpraša, čegava glava pada, samo da pade! Radi tega itak ne pade na naš rod nikaka sramota. Človeku je težko iti v smrt, toda ako dobro premisli vse to, pa je vsekakor bolje, da pogine eden človek, nego da pogine ves rod.«

Tako govoré je objemal kraljeve noge; kralj pa je jel pomežikavati z očmi, kar je bilo znamenje, da je jako ganjen; končno pa reče:

»To se ne zgodi, da bi jaz dopustil, da bi se opasalemu vitezu po krivem odsekala glava; to se ne zgodi!«

»To bi tudi ne bilo pravično!« doda kaštelan. »Pravica mora poiskati krivca, toda pravi zmaj je oni, ki ne gleda, čegavo kri pije. To pomislite, da bi baš takrat padla na vaš rod sramota, ako bi se vaš bratranec strinjal z vašim predlogom, kajti takrat bi smatrali njega in njegove potomce za ljudi brez časti.«

Ali Matija odvrne:

Domace in razne novice.

Gg. naročniki, ki kaj dolžujejo do konca tega leta, dobó znanprej svoj dolg napisan s plavim svilenikom na pasel. Kdor tega ne mara, naj takoj pošlje naročnino.

Osebnost. — Bivši koncertni vodja „Glasbene Matice“ g. dr. Josip Čerin je imenovan knjižniškim uradnikom na dunajskem konservatoriju.

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da se bo vršil redni letni občni zbor v torek dne 28. t. m. ob 7½ uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim vspeedom: 1) poročilo odbora; 2) odobritev letnih računov; 3) volitev predsednika in odbora; 4) Slučajnosti.

Intronizacija tržaško-koperskega škofa dr. Nagla se izvrši v Kopru v tamkajšnji sokatedralni cerkvi jutri 12. t. m.

Tabor na Sv. Gorl. — Po prepo-vedanem taborju v Ljubljani prirejajo kavci jako previdno izlet na Sv. Goro v obliki — romanja. Od tedaj se izogibajo vsake dra-žilne besede, da bi ne splavalo po vodi tudi romanje, kar je kaj lahko. — Neprevidnost kavcev bi prav lahko uprizorila protidemons-tracijo, kajti nič ložega ni nego spraviti nekaj tisoč teh strašnih „libravcev“ ob istem času na Sv. Goro. — Kaj bi bilo iz tega? Najbrže veliko krvavih glav na obeh straneh.

To „romanje“ danes več ne zasluži, da bi le jeden naših prišel v neprilike ali celo v nesrečo. Zato naznanjamo vsem možakom in mladenicem na planoti, v goriski okolici in na Kanalskem, ki so imeli voditi „libe-ralne“ čete na Sv. Goro, naj to v nedeljo opusté. Kranjska teleta niso vredna, da jih greste gledat. Prosimo, da se ta poziv uvažuje!!

V Boleu je umrla v sredo ob 7. zvečer gospa Franciska Huber roj. Fabiani, stara 74 let. Pokojnica je bila druga žena ranj-kega Huberja, širokoznane posestnika in hotelirja v Boleu. (Od prve žene je bila gospa Kovačičeva pri Sv. Luciji). Rajna Huber ca je iz dobro znane Fabianijeve rodbine v Kobdilu na Krasu. Njeni nečaki so velepos. g. Jos. Fabiani, namestniški svet. Fabiani in sloviti naš rojak, diplomirani arhitekt Maks Fabiani na Dunaju. Pogreb je bil včeraj ob 4. popoldne. Mir plemeniti duši, preostalim pa naše sožalje!

Naznanjeno predavanje gospoda vi-teza Payerja o njegovih potovanjih na se-vernem tečaj se je vršilo v ponedeljek zvečer v dvorani hotela „Central“. Predavanje je bilo jako zanimivo. Gospod predavatelj se poslužuje načrta evropske strani severno le-denega morja s Franc Josipovo zemljo, Špic-berga in Grenlandijo, narisane na solski tabli, stoječi na odru. Ni razviljval učenih pro-blemov in poročal o svojih geografskih vspehih, marveč je prav interesantno raz-pravljel o načinu potovanja, o nevarnostih s takim potovanjem združenih, o naravi v zemljah ledenega morja itd. Omenjal je tudi Andréja, ki se se spustil z zrakoplovom

iskat severni tečaj, in je izrazil mnenje, da je najbrže poginil že tretji ali četrti dan potem, ko se je izpusil v zrak. — Žal, da ni imel več poslušalcev. Občinstvo je bilo jako pičlo.

Vipavska železnica in šampanjec. — „Gorica“ ni mogla nič stvarnega povedati o „Sočinih“ prerresničnih pritožbah ob otvo-ritvi vipavske železnice. Vse, kar je povedala, je bedarija: da je meni dišal šampanjec, kateri bi zastoj pil, ako bi bila železnica slavnostno otvorjena, ker bi bil gotovo tudi povabljen. — In ta šampanjec je napolnil precej dolg sestavek v klerikalnem trobilu.

Tako polemizujejo naši kavci, tak ton uvažajo ob vsaki možni priliki. Ali je zato čudno, da je naš domaći boj po obliki tako grd? — Ali je torej mogoče, da bi „Soča“ ne odgovarjala po zaslugi na klerikalne pod-losti, pa če je pri tem tudi včasih srepa? Auf einen groben!

Kdor torej kritikuje skandalozno „otvoritev“ vipavske železnice, stori le radi tega, ker mu diši ... šampanjec! — Ni ga dovolj na vsem svetu, da bi ga ne popili! „Gorica“ kuje v deveta nebesa zasluge dr. Gregorčiča in A. C. za to železnico. — Ne bodimo smesni! Ali „Gorica“ meni, da ne poznam vse zgodovine te železnice? — Ako sta državna poslanca v tem oziru tudi storila svojo dolžnost na Dunaju, nu, čemu pa smo ju pa poslali ven?

Za vipavsko železnico pa so se mnogo trudili drugi pred Gregorčičem in Coroninijem in vspejmo 2 njima. — Že leta 1889., ko ni bilo o Gregorčiču in Coroniniju ne duha ne sluha, sem n. pr. jaz pisal dolge članke o tej železnici, bil sem med snovatelji krasnih shodov, sestavljal sem peticije, — skrbel sem tudi, da so izšle v tisku in bile raz-poslane na vse strani. — Ko smo že drugič uprizorili enake korake, sem tiskal pri Obiziju peticijo, a računa 13 gl. mi nikdo ni po-vrnil, dasi gospodje na Vipavskem že vedó! Ako bi torej tudi bil navzoč pri slav-nostni otvoritvi, bi mi to tikalo morda bolj n-go rednikom „Gorice“, in šampanjca bi ne pil zastoj. Plačal sem ga počene že l. 1890. Več ne odgovarjam! A. G.—k.

Oj ta vipavska železnica! — Ker ni bilo slovesne otvoritve, se je bila sprožila misel, naj bi priredili v nedeljo popoldne poseben vlak v Ajdovščino, kjer bi bil kon-cert našega „Pevskega in glasbenega društva“. Gotovo bi bila udeležba ogromna. — No, ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je odgovorilo, da vlaka ne more dati, ker — ni v o z o v. Imajo namreč na razpolago le tri vozove. — Izlet v večjem obsegu je torej naravnost nemogoč. Nad 120 oseb torej ta železnica niti ne more peljati! Divno!

Tečaj za mizarje, kateri se vrši na inicijativo tukajšnje trgovske in obrtne zbor-nice, in o katerem smo že govorili, skoneča v kratkem. Obiskuje ga 13 mizarjev; poduk traje popoldne 4 ure, nekateri prihajajo tudi dopoldne. Ko skonča ta tečaj, prične praktični tečaj v Solkanu.

To je polemika! — V notici „Vi-pavska železnica“ dne 1. t. m. smo zapisali,

da čujemo, da tiči za tem, da se ni napra-vila dovozna cesta do postaje v St. Petru, tudi tamkajšnji g. dekan. In ker se nam je zdelo to nekam neverjetno, smo vprašali, ali je to res. Sedaj pa je došel v „Gorici“ od-govor na to vprašanje; pa kak! Tam čitamo, da šempetersko županstvo „odločno odbija na pad na pref. g. dekana“ itd. Kdo pa ga je napadel? Mi ne, kajti ako se zabileži kaka govorica, ki se čuje v javnosti, tudi javno, ter se vpraša, ali je to res — to ven-dar ni napad! Torej odbijajo napad, kate-rega ni bilo. — V ostalem pa jemljemo na znanje izpoved šempeterskega županstva, da ono ne dovoli prispevka 1500 K za dovozno pot k železnični postaji, ker se mu zdi pre-velik. Čudno pa vendar, da se ni prišlo do nikakega sporazumljenja, ko je bilo toliko časa na razpolago!!

Na kolodvoru južne železnice, ki je kolodvor tudi za novo Vipavsko železnico, so nabiti lepaki za to le v laskem in nem-skem jeziku, slovenski del pa je odrezan. Da je odrezan, nam spričuje cesarski orel, ka-teri stoji ob strani, ki bi bil pa drugače, ako bi bil tekst le nemški in laški, v sredi nad njima. Vipavska železnica teče po čistih slo-venskih tleh ter ima prometa, umevno samo po sebi, ponajveč le s Slovenci — ali lepaki ne smejo razlagati v slovenskem jeziku pot-nikom, ako hočejo kakega pojasnila. Smo pač v deželi neverjetnosti!

Ker je očitno, da je slovenski tekst lepakov odrezan, vprašamo: kje je bil odre-zan ali v Trstu pri ravnateljstvu c. kr. dr-žavnih železnic ali pa je dal slovenski tekst odstraniti postajenateljnik na kolodvoru južne železnice v Gorici. Prvo se nam zdi skoro neverjetno, verjetniše pa je drugo. Pa naj je prišlo od te ali druge strani, mi protestu-jemo najslavesnejše proti takemu zapostav-ljanju in zaničevanju našega jezika celo tam, kjer imajo opravka le s Slovenci. Tako po-stopanje je pač skandalozno, tako škanda-lozno in ob enem tako malenkostno, da mo-ramo le pomilovati one, ki gredo v svoji pangermanski strasti tako daleč, da pustijo raji c. kr. orla igrati žalostno ulogo v stran pahnjenegega pastorka, samo da ni slovenščine na lepaku na goriškem kolodvoru. O tem pojde pritožba na ravnateljstvo v Trst, ker na take načine se prč ne damo več zapo-stavljati in imeti za norca!

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

Nepotrebne komisije. — Iz goriškega sodnega okraja nam poroča ugleden rodoljub: „Tožbe so draga reč. Naše ljudstvo se pravda veliko preveč, ako drugače ne, pa „za razon“. Stroški pobirajo ljudem veliko denarja, in ne redko se dogaja, da pride kmet v nesrečo in na boben zaradi nesreč-nega pravdanja.

Gg. sodniki bi morali imeti vedno pred očmi to bridko resnico. Toda namesto, da bi bili sodniki varuhi ljudske blaginje, da bi pravdarje navajali k pameti in jih varovali nepotrebnih stroškov, vidim le prepogosto, da nalagajo komisije, ogleda ali cenitve na licu mesta, ki se mi zde nepotrebne, kar stane ubogo ljudstvo veliko denarja, ki bi se dal lepo prihraniti. — Dostavljam, da imam v mislih okrajno sodnijo in tudi določeno osebo. Več danes ne rečem. — Ako ne bo bolje, pridem s konkretnimi slučajji na dan“.

Trentar Abram postaja v svoji dolgo-besednosti že strašno dolgočasen. Njegovo klobasanje po „Prim. Listu“ in „Gorici“ utegne dopasti kozam v Trenti, pametni ljudje so ga siti. Pri tej gostobesednosti pa se je zgodila Abrammu mala nesreča. Mož namreč priznava to, kar smo mu očitali, da vedno vrtoglavi po svetu ter da je več kot preveč v Boleu in premalo doma v svoji službi, za katero je poklican. V dopisu v „Gorici“ 7. t. m., pod katero si je dal po-staviti imena Antona Šularja itd., pravi namreč, da ga skoraj vedno vabijo v Bolec, eno ali drugo društvo Torej vabijo ga, in sicer skoraj vedno. Torej vedno ne, ampak skoraj vedno. Iz tega sledi, da pri-haja v Bolec tudi takrat, ko ni vabljen. Ali se morda to ne zgodi večkrat nego kadar je vabljen? Na koncu pa pravi, da je tudi ob-činski tajnik ter da ima dostikrat opravila v uradih. Potemtakem Abrama vabijo v Bolec, zehaja tje, kadar ga ne vabijo, in v Bolec prihaja kot obč. tajnik „po opravkih“. Kaj pa se to pravi? Ali se ne pravi to po do-mačo: Abram je zmerom v Boleu?!

Tako nam sam potrjuje, kar smo pisali, da je vedno z doma, zmerom v Boleu in po sveti, ter premalo doma. Hvala, gosp. Abrame, za to priznanje! Kar smo hoteli izvedeti od Vas, smo izvedeli.

(Dalje v prilogi.)

»On bi se ne strinjal s tem Toda ko bi se to zgodilo brez njegove vednosti, gotovo bi se pozneje zá-me maščeval, kakor se tudi jaz maščujem zanj.«

»Nagovorite Križarja,« reče Tenčinski, »naj od-stopi od tožbe!«

»Sem bil že pri njem.«

»In kaj?« vpraša kralj radoveden: »kaj je rekel na to?«

»Rekel mi je: Vidva bi me na poti v Tinjec imela prositi odpuščanja, toda takrat nista hotela, sedaj pa nočem jaz tega.«

»Ali zakaj nista hotela?«

»Ker je zahteval, da naj stopiva s konj in ga peš prosiva odpuščanja.«

Kralj si pogladi lase za ušesa ter hoče nekaj od-govoriti, toda med tem stopi v sobo dvornik ter na-pove Lichtensteina, ki prosi, če sme vstopiti.

Ko je kralj to čul, je pogledal najprej Janka iz Tenčina, potem pa Matijca, da kakar jima reče, naj osta-neta, nemara v nadeji, da se jim posreči poravnati to zadevo s kraljevim ugledom.

Križar pride, se pokloni kralju ter reče:

»Milostljivi gospod, tukaj je napisana tožba o osramotenju, ki me je doletelo v vašem kraljestvu.«

»Pritožite se pri tem,« odvrne kralj ter pokaže na Janka iz Tenčina.

Križar pa, zroč kralju v lice, nadaljuje:

»Ne poznam vaših postav in sodnij; vem pa, da se križarski podložnik more pritožiti pri samem kralju.«

Kralj pomežika s svojimi majhnimi očmi nestrp-ljivo, potem pa stegne roko, vzame tožbo ter jo izroči Tenčinskemu.

Ta pa jo odvijte ter jame čitati, toda čim dalje je čital, tem resnobnejše in mračnejše mu je bilo lice.

»Gospod,« reče končno, »vi zahtevate smrt tega mladeniča tako, kakor bi bil on strašen in nevaren vsemu vašemu redu. Ali se Križarji res že bojite otrok?«

»Mi Križarji se ne bojimo nikogar!« odvrne ošabno komtur.

Stari kaštelan dodá potihoma:

»Niti samega Boga.«

Povala iz Tačeva je poskusil drugi dan pred sodnijo vse, kar mu je bilo mogoče, da bi zmanjšal Zbiškov prestopok. Toda zamán je pripisoval njegov čin njegovi mladosti in neizkušenosti; zamán je dejal, da bi si celo prileten človek, kadar bi komu obljubil tri pavova peresa ter pri tem prosil Boga, naj mu jih pošlje, mogel misliti, da je to gotovo naredba božja, ko bi tako kitico nakra: zagledal pred seboj. Samo jedne reči spoštovani vitez ni mogel ovreči, namreč, da bi Zbiškovo kopje bilo prebodlo Križarjeve prsi, ako bi ne bilo njega. Toda Kuno je dal prinesiti pred sodnijo oklep, ki ga je takrat nosil na sebi, in poka-zalo se je, da je bil oklep jako tanek, ker ga je nosil samo ob velikih slavnostih na sebi, in tako slab, da bi ga bil Zbišek gotovo prodril, zlasti ako se vzame v poštev njegova velika moč, in tako poslanca pri-pravil ob življenje. Potem je bil vprašan še Zbišek, če mar ni hotel Križarja umoriti, in Zbišek tega ni tajil. »Zaklical sem nanj od daleč« je dejal, »naj na-stavi kopje, kajti živ bi si ne bil dal strgati kitice s čelade — toda ako bi se bil on oglasil, da je poslanec, pa bi mu bil dal mir.«

Te besede so bile všeč vitezom, ki so se v obilnem

številu zbrali, in takoj so se začeli glasovi: »Resnica, čemu se ni oglasil?« Toda lice kaštelanovo je ostalo mračno in strogo. On zapove vsem, naj molčé, pa tudi sam je za trenutek molčal, na to je uprl svoje pre-sunljive oči v Zbiška ter ga vprašal:

»Ali moreš priseči pred razpelom, da nisi videl plašča in križa?«

»O ne!« odvrne Zbišek. »Ako bi ne bil videl križa, bil bi si mislil, da je ta kateri izmed naših vi-tezo, in našega bi ne bil napadel.«

»Ali kako bi se mogel nahajati v okolici Krakova kak drugi Križar, ako bi ne bil poslanec ali vsaj njegov spremljevalec?«

Na to Zbišek ni rekel ničesar, ker tudi zares ni-česar ni mogel odgovoriti. Sedaj je bilo vsem jasno, da ako bi ne bilo gospoda iz Tačeva, pa bi sedaj ne bil ležal pred sodniki zgolj poslančev oklep, marveč tudi sam poslanec s prebodenimi prsi na večno sra-moto poljskega národa. Radi tega so celo oni, ki so bili Zbišku naklonjeni, spoznali, da obsodba zanj ne more skončati dobro.

In res spregovorí kaštelan čez nekaj časa:

»Tega da v svoji naglici nisi pomislil, koga na-padaš in da si to storil brez slabega namena, naj ti odpusti naš Odrašenik, vsekakor pa se, nesrečnež, priporoči presveti božji Porodnici, ker postava te tega ne more oprostiti.«

Zbišek je nekoliko obledel, ko je zaslišal te be-sede, na to pa si je popravil nazaj svoje dolge lase ter rekel:

»Naj se zgodi volja božja!«

Imenovanji v politični službi. — Okrajnim komisarjem je imenovan namestnik koncipist Humbert baron Baum pl. Appelschöfen. — Voditeljem okr. glavarstva v Poreču je imenovan H. Renner, tajnik pri c. kr. namestništvu v Trstu. „Naša Sl.“ pravi, da je novi voditelj izvrsten in vesten politični uradnik.

Za sokolsko zastavo se je nabralo na imendan našega Franceljina T. v gostilni pri Fonu na Solkanski cesti K 5. Denar oddan bratu blagajniku. Živeli darovalci in posnemovalci!

Štrajk v Mirnu. — Štrajka se vedno ni konec; nò, prišla je vsa reč celo do tega, da so se pojavili izbruhi srda in jeze, teh dveh zvestih spremljevalcev štrajkov. Delavci ne odnehajo od svojih zahtev, delodajalci jim ne ugodijo, in tako teče dan za dnevom. 7. t. m. so šli štrajkujoči v Rupo pred hišo g. Andreja Jakila, kjer so kričali: Stran z Lahi! (Prišlo je bilo namreč nekaj laskih strojar-skih delavcev v Miren.) Orožniki so jih razgnali. Potem so vpili pred hišo g. Franca Jakila, v strojarjo Lokarjevo v Mirnu so metali kamenje ter vpili. Odtod so jih tudi pregnali orožniki.... S tem se je pokazalo, kam so zapeljali delavce rudečkarji iz Trsta. Ubogi delavci pač že čutijo britke posledice nepremišljenega štrajka, zato so zašli v demonstracije; demonstracije in kamen pa niso sredstvo, ki bi moglo vplivati na gospodarje tako, da bi se udali. Sredstvo za to je le pametni prevdarek položaja, kakoršen je v resnici. Ako so upoštevali delavci dobrohotne migljaje, s katerimi bi bili vendar nekaj dosegli ter bi strojarska obrt ne trpela škode, bi bilo štrajka že konec, ali pojavi zadnjih dni pa kažejo, da se je obrnil štrajk na nevarno stran ter da bržčas skoneča nepovoljno za delavce, česar pa ni nikdo hotel. — Mi smo pravočasno govorili, in menimo, da smo govorili prav; zapeljani ubogi delavci naj se zahvalijo sedaj za škodo svojim zveličarjem iz Trsta!

Vabilo k rednemu zborovanju „Učiteljskega društva za sezanski šolski okraj“ v Devinsčini 23. vinetoka 1902. Vspored: 1. Praktični nastop; 2. Podzrav predsednikov; 3. Referat: „Financijski položaj obolelega učitelja; 4. Predlogi; 5. Petje. K obilni udeležbi vabi uljudni odbor.

Tat bleikljev. — Pred sodniki je stal 27 natak Domenik Baroni iz Pavije v Italiji, kateri je v Ljubljani ukradel bicikelj, vreden 300 K, trgovcu Drojcu, v Gorici pa v veži pred „Banca Friulana“ Karlu Hopfu bicikelj za 150 K. Obtoženec je trdil, da je ukradel, ker je bil brez službe in sredstev. Kaznovan je bil že opetovano radi tatvine. Sodniki so ga obsodili na leto dni trde ječe.

V Sočo je skočil blizu jez v Stracih v sredo okoli 6. ure pop. 64-letni Kristjancič iz Podgore. Naveličal se je prosjčiti po mestu, ker revež se je moral preživljati z beračenjem. Pri njem so našli 3 žepne rute, 1 vin., tobacnico in molek.

Dekle izglinilo. — Pred desetimi dnevi je došla v Trst, iskat si službe, 15-letna

Ema Bratina iz Gorice. Obiskala je svojo sestro Karolino, katera je v neki tamkajšnji družini v službi in je pri njej tudi prenočila. Drugo jutro zgodaj se je Ema poslovila od sestre in si šla iskat službo, a je od takrat ni bilo več nazaj. Ker se je nje sestra Karolina bala, da se jej je morda zgodila kaka nesreča, naznanila je stvar policiji.

„To vse ljubezen st' ri“. — Proti večeru 17. avg. t. m. je bil 26-letni Ivan Donda iz Verse v Medejo domov s svojo ljubico. Ko je prišel blizu doma, ga je zagledal Franc Godeas iz Verse ter vrgel proti njemu bučo. Godeasa je bržčas zbadlo to, da njegova nekdanja ljubica, katero je ljubil 3 leta, hodi sedaj z Dondo. Tega slednjega pa je tudi pograbila jeza, poklical je očeta in brata, nakar so v treh namehali ubogega Godeasa ter ga ranili nevarno. Oče Domenik je obstal pred sodniki vse, druga dva pa sta tajila trdovratno. Oče je dobil 6 mesecev trde ječe, ker se je bil najbolj postavil za sina, in pa stroške mora plačati. Ivan je dobil 7 dni, drugi brat pa je oproščen.

Zgubljenost. — Zgubila se je sina ovrtnica za dame od gledišča do št. 96. na cesti Frana Josipa. Kdor jo je našel, naj se oglasi v našem upravnistvu ali v hiši št. 96. na cesti Frana Josipa.

Strah pred Nemci. — V sanjah so se zibali naši Lahi, ko so jim donele na uho besede senatorja Villarija s shoda društva „Dante Alighieri“ v Sieni v Italiji. Društvo pravi, da ima namen, braniti zunanje Lahe potom šol in podpiranja v kulturnem pogledu pred potujčevanjem, v istini pa ima, kar se tiče Avstrije, namen: pomagati raznarodovati Slované. Villari je prepotoval avstrijski jug, da se je prepričal na licu mesta, kako stojijo Lahi in kako je njihovo razmerje do Slovanov. Na obnem zboru pa je poročal, kako se polasčujejo Slovani v Trstu in po Istri, in prišel je do sklepa, da treba delati in ne dosti govoriti. Nasi Lahi so bili veseli Villarijevega poročila in že so sanjali, kako se poprimejo se intenzivnejše dela za raznarodovanje Slovanov, da naraste število Lahov ob Adriji čim najviše ter da tim potom se uresničijo kedaj njihove želje, da se zablise nad Trstom peterorogata zvezda.... Ali dočim so spajali v duhu Italijo z „Venezia Giulia“, je prišel s severa mrzel curek, ki jih je hitro streznil ter jim odgnal upe po vodi tje čez adrijsko morje. — „Südmark“, društvo, katero dela z vso silo na to, da prodre nemstvo čimprej do Adrije, je sklenilo imeti svoj občni zbor v Trstu. To pa je bilo preveč za tržaško signorijo. Hitro so se zbrali pod zaščito društva „Patria“ na slovesen protest proti temu, da bi „Südmark“ zborovala v Trstu ter tako na „laskih“ tleh kovala naklepe proti Lahom. Protestovali so, ali furor teutonicus jim je ostal v udih in sklepah, in ne otresejo se ga nikdar več. Kolikor jih poznamo, se ga bodo skušali otresti s tem, da se bodo vezali z njimi proti Slovanom; toda zgodi se jim tako, kakor vselej onemu, kdor drugemu jamo koplje, da namreč on sam vanjo pade.... Da bo nemstvo vsled

novih železniskih zvez prodiralo na jugu, zlasti v Trstu, na to smemo biti pripravljeni z vso gotovostjo. Proti temu prodiranju se more vspešno upreti le skupno delovanje Lahov in Slovanov. Nam se koncem konce ne more pripetiti nič hujšega več, ali Lahom utegne biti še žal, da so pritiskali Slované ob steno ter zredili gada na svojih lastnih prsih.... Naš boj v primorskih deželah pojde dalje, in prepričanje imamo, da ne omagamo, omagati ter pasti s svoje pozicije prav globoko, pa utegnejo Lahi. Pangermanske težnje stremijo za tem. Curek s severa jih je sicer za hip streznil, ali sovraštvo do Slovanov jih z nova slepi, da pohite v naročje svojim ugonabljalcem, namesto združiti se s svojimi sodeželani v skupno mirno življenje in delovanje ob divni Adriji. Ali o tem govoriti z njimi, se pravi bob v steno metati.... Tok časa pokaže, da se bržčas nismo motili.

Kupčija brez patente. — Dornberški kaplan nam je prinesel to-le:

Sklicujoč se na § 19. tisk. zak. zahtevam z ozirom na notico, objavljeno pod zaglavjem „Kupčija brez patente“ v št. 105. Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu iz z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

1. Ni res, da „se je vršila blagoslovljena kupčija brez patente tudi v Dornbergu ob birmi“; res je pa, da sem podpisani naročil za svoje učence katekizmov in enakih molitvenikov, katerih sem več kot sto kosov daroval, druge pa oddajal za kupno ceno brez vsakega tudi najmanjšega dobička, tako ob birmi kakor ob drugem času.

2. Ni res, da „je kaplan pristopil k ženski in jej rekel, naj gre k njemu, da jej da enake knjige, kakor jih imajo drugi otroci“; res je pa, da je ženska pristopila h kaplanu in ga prosila, naj ji dobi knjigo.

V Dornbergu, dne 9. oktobra 1902.

Ivan Rejec, kaplan.

Dostavek uredništva: Kako je stvaren ta popravek, se razvidi iz tega: Pod točko 1. v začetku pravi kaplan, da ni res, da se je vršila blagoslovljena kupčija brez patente v Dornbergu ob birmi — ali se ni skončal prve točke, pa že priznava, da se je res vršila taka kupčija, kajti pravi, da je oddajal molitvenike in katekizme za kupno ceno. Za Boga! Kaj ni to vse eno: oddajati za kupno ceno ali pa kupčevati. Da je delal brez dobička, to pa verjamemo, ako hočemo. „Kupna cena“ je eno, — ali rabat je drugo. Kaplan torej prvotno nekaj zanika, potem pa to sam potrdi. Kako so vendar „kunsne“ nekatere posvečene glave! Dragoceno je pa tudi to njegovo priznanje, da ne kupčuje le ob birmi, ampak tudi ob drugem času. Kakor se vidi, je posvečena kupčija po farovžih jako lepo razvita in huda konkurenca kramarju, ki plačuje pošteno patento, da bi razpečaval take reči. Gospodom v farovžu pa ni treba plačevati patente, oni kar kupijo ter prodajajo „brez dobička“, menda tako, kakor v onem slučaju, kateri smo navedli, ko je prodal g. nunc neko reč še enkrat in več tako drago, kakor je on

kupil! — G. kaplan je bil napisal pod točko 1) „res je pa, da sem podpisani n'a željo otrok in primoran po pedagogičnih vzrokih naročil itd., ali kar je podčrtano, je prečrtal, ker se mu je zdelo menda vendarle predebela laž! Mogoče si je bil tudi v svesti, da se pod točko 1). že tako dosti blamira, ker najprvo zanika posvečeno kupčijo, potem pa jo priznava! Sevé, blamirati se v javnosti, to stoji odprto vsakemu, tudi malemu dornberškemu kaplanu! — Končno povemo, da so odšle od strani poskodovancev vsled take farovške kupčije pritožbe na pristojno mesto. Izid sporočimo svoječasno. — Omenimo le še, da naš odpor ni toliko proti podobni kupčiji z molitveniki in katekizmi, marveč zlorabe gredo veliko dalje čez te meje.

Droblj. — V neki gostilni v Klavniški ulici jih je sedelo 6, med njimi neki mizar Ponton in drug mu Pavlin. Ponton je udaril s pestjo, menda v prepiru, Pavlina po nosu tako močno, da je moral v bolnišnico. Pontona so zaprli. — V kavarni Dogana je udaril 34-letni Josip Kocjancič po šipah v vratih tako močno, da se je ranil na desni roki ter moral iti v bolnišnico. — Trije mladenčci iz Vrtojbe, neki Novak in dva brata Pavlina, so hoteli na vsak način ujeti v aredo pop. na Korsu dve mladi ženski. Ali ti dve sta zbežali, zbežal tudi Novak, druga dva je prišla za roka pravice. — V mesecu septembru so izgnali iz Gorice 49 oseb. Doselej v tekočem letu 336. — Neki 52-letni čevljar A. N. v Gorici je ukradel v trgovini Drufovka par nadplavov, za kar so ga poslali v ulico Dogana, kjer ima čas, pomeriti jih, če mu „pašejo“. — Neka žena Lahova je pijanka prve vrste. Te dni je rogovila eno noč okoli 8 čez 12. uro. Redarji so jo prišli v ulici Treh Kraljev ter jo privedli v zapor. Ali tam je kričala kakor obsedena, da so jo morali spraviti v posebno prilično celico, kjer se je končno umirila. — Te dni je prišla v hotel „Treh kron“ neka ženska. Ko se je najedla in napila, pokliče natakarka ter mu reče: Za me plača oni gosp. nunc, ki tam-le sedi (pokaže v drugo sobo, kjer je sedel neki duhovnik), jaz sem njegova kuharica. Na to je odšla. Oni duhovnik pa je debelo gledal, ko ga je opozoril natakarka, da ima plačati toliko tudi za svojo kuharico; kajti ona „kuharica“ je bila sleparka ne pa kuharica onega g. nuncja.

Vedno le „pristno“. — Ne malokdaj izraža kdo pri nakupovanju željo, da bi dobil samo „pristno“ blago. Kaj pa je pravzaprav „pristno“? S tem označujemo „prvotno“, „prvo“ blago, ki je izdelano tako, kakor ga je hotel izumitelj. V današnjih dneh pa kaj radi „posnemajo“ novo, dobro stvar, ki ima kaj uspeha, ter prodajajo posnemek kot „prav tako dobrega“, casih celo kot „boljšega“. To se godi zlasti pri živilih, najsi je uprav tu najbolj važno, da se odjemalec ogiblje „nepristnim“ izdelkom. Ko se je pred več nego deset leti Kathreinerjeva Kneippova sladna kava sprico nenavadnih svojih prednosti čudovito hitro udomachila v rodbinah, so se takoj pojavili posnemalci, da bi navadne pražene izdelke, ki so bili le po zunanosti podobni pristnemu blagu, prodajali

Potem se obrne k Matijeu ter mu pokaže z očmi Lichtensteina, kakor bi ga priporočal njegovemu spominu, in Matija mu pokima za glavo, v znamenje, da ga je razumel in da si ga zapomni. Ta migljaj in pogled je razumel tudi Lichtenstein, in dasiravno mu je v prsih bilo pogumno in možato srce, spreleteli so ga vendar v tem hipu hladni mravljinci od glave do pet. Križar je dobro vedel, da bo odslej med njim in tem starim vitezom, katerega pod oklepom ni mogel dobro videti, borba na življenje in smrt, in ko bi se tudi hotel skriti pred njim, pa se mu ne skrije niti v samem Marburgu, kadar že ne bo več poslanec.

Med tem gre kaštelan v drugo sobo, da narekuje pisarju Zbiškovo obsodbo. Vitezi so se drug za drugim približevali h Križarju, govore:

»Dal Bog, da bi bil ti na poslednji sodbi lepše sojen! Ali te res tako žeja po krvi, katera bo prelita?«

Toda Lichtensteinu je bilo mar samo to, kaj si neki misli Zaviš, kajti ta je bil po svojih bojnih činih, po svojem znanju viteških pravic in radi svoje točnosti v njih izvrševanju znan po širokem svetu. V najbolj zamotanih zadevah, ko je šlo za viteško čast, so dohajali k njemu celo od daleč, in nihče mu ni smel ugovarjati, ne samo radi tega, ker se je bilo težko dvobojevati z njim, marveč tudi radi tega, ker so ga spoštovali kot „zrcalo časti“. Vsaka njegova grajalna ali pohvalna beseda se je raznesla takoj med vitezi dežel Poljske, Ogerske, Češke in Nemške, pa se je tudi po njej sodilo o dobrem ali slabem slovesu dotičnega viteza.

K njemu je torej pristopil Lichtenstein, in kakor bi se hotel prepričati, da je prav postopal, je dejal:

»Samo naš veliki mojster bi mu mogel podeliti milost, jaz pa tega ne morem...«

»Vaš mojster nima pravice, mešati se v naše zadeve; tu ne more deliti milosti on, marveč zgolj naš kralj!« odvrne mu Zaviš.

»Toda jaz kot poslanec sem moral zahtevati kazni.«

»Poprej si bil vitez, nego poslanec, Lichtenstein!«

»Ali si misliš, da nisem ravnal pošteno?«

»Ti poznaš naše viteške knjige ter veš, da vitezi morajo posnemati dve živali: leva in jagnje. Ali katero si v tem slučaju posnemal?«

»Ti nisi moj sodnik.«

»Vprašal si me, ali si ravnal pošteno, in odgovoril sem ti, kakor mislim.«

»Slabo si mi odgovoril, tega ne morem mirno požreti.«

»Zadaviš se na svoji, ne pa na moji zlobi.«

»Toda meni je naročil sam Kristus, naj pazim bolj na ugled reda, ne pa na tvojo pohvalo.«

»On bo sodil nas vse.«

Daljši razgovor njima pretrga prihod kaštelana in pisarja. Bilo je znano, da bo obsodba strašna, in radi tega je nastala globoka tišina. Kaštelan je sedel za mizo, vzel v roke križ ter zapovedal Zbišku poklekniti. Pisar je jel čitati latinsko obsodbo: Niti Zbišek, niti navzoči vitezi niso tega razumeli, toda vsi so si domislili, da je to obsodba k smrti. Zbišek se je potrkal po končanem čitanju nekolikokrat ob prsi ter ponavljal: Bog, bodi milostljiv meni grešniku.

Na to je vstal ter se vrgel v Matijevo naročje, kateri mu je jel poljubljati čelo in oči.

Zvečer istega dne je oglašil glasnik pri odmevu trombe vitezom, gostom in meščanom na štirih voglih velikega trga, da je Zbišek iz Bogdanca obsojen k smrti in da mu bo odsekana glava.

Matija je bil izprosil, naj se kazni ne izvrši preurno, čemur se mu je lahko vstreglo, ker se je takratnim obsojencem puščalo dovolj časa, da so mogli razdeliti svoje premoženje, posloviti se od sorodnikov in spraviti se z Bogom. Niti sam Lichtenstein ni zahteval, da se naj obsodba kmalu izvrši, zadovoljivši se s tem, da je red dosegel zadoščenje, in ker je spoznal, da bi ne bilo dobro, dražiti mogočnega vladarja, h kateremu je bil poslan ne le zgolj radi tega, da bi bil navzoč pri krščenju, marveč tudi za to, da pomanjša napetost, ki je vladala med vladarjem zastran dobrinske krajine. Najvažnejši pa je itak bil obzir na kraljičino zdravje. Škof Viš ni hotel o kazni pred porodom niti slišati, domišljaje si po pravici, da bi se tak dogodek ne mogel zatajiti pred kraljico, katera bi radi tega vtegnila postati otožna ter bi lahko celo nevarno zbolela. In tako je preostajalo Zbišku nemara še nekoliko mesecev časa za uredbo domačih zadev in za poslovitve od svojih znancev.

Matija ga je obiskoval vsaki dan ter ga je tolažil, kakor je mogel. Kaj otožen je bil njun razgovor o neizogibni Zbiškovi smrti, ali še žalostnejši radi tega, da sedaj premine njuni rod.

»Ne bo drugače, vi se morate oženiti!« mu je rekel nekoč Zbišek.

»Rajše bi si poiskal sorodnika, bodisi tudi oddaljenega,« odvrne mu Matija potlačen od skrbij. »Kako naj bi jaz mislil na ženske, ko pa imajo tebi odsekati

kot „enako dobre“ in tako kupčevali v svoj prid. Seveda ni trajalo slepenje nikoli dolgo, zakaj naše gospodinjke, ki so se dale enkrat ali dvakrat „pregovoriti“, da so poizkusile posnemek, so kaj hitro opazile veliko razliko v okusu. Ali če eden neha, začne zopet drugi, zato ravna vsaka gospodinja pametno, če ob nakupu sladne kave vselej pristavi: „Pa le pristno Kathreinerjevo“ v znanih Kathreinerjevih zavojih. Zakaj samo ta ima prijeten, prijetni okus, ki se močno bliža okusu zrnat kave, in samo ta izboljšuje kavo, ki je že pršla v vsakdanjo navado. Tudi je „pristna Kathreinerjeva kava“ priznana najboljši nadomestek za zrnat kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana. Kathreinerjeva kava je bila in je še zdaj pat najboljši, pristni izdelek, še danes nedosežen v svojih vrlinah. Zanj res velja toli izpričano geslo: „Pravo je zdravo“.

Razgled po svetu.

Državni zbor je sklican na dan 16. t. m. „Wiener Zeit.“ je že objavila dotično najvišje ročno pismo. — Dnevni red prve seje obsega tri točke: 1. prvo čitanje novega tiskovnega zakona; 2. poročilo o reviziji gospodarskih in pridobinskih zadrug in 3. poročilo legitimacijskega odseka o dveh volitvah.

V ogerski zbornici, katera se je šela v sredo, so bili koj s početka burni prizori. Barabas je očital vladi, da je sklicala zbornico šele sedaj, da se jej ni bilo treba udeležiti Košutove slavnosti, da je „morsko oko“ prodala Poljakom ter da pri nagodbi prodaja Ogersko Avstriji. Na to je sledil napad na cesarja. Szell je branil krono, ali zbornica je razgrajala. Enako razgrajanje je bilo tudi v četrtak.

Deželnozbornske volitve na Štajerskem. — Slovenci so že postavili kandidate in sicer v celjski kmetski skupini kandidirata odvet. dr. Dečko in namesto dosedanjega poslanca dr. Serneca, ki ni mogel več sprejeti kandidature, dr. Juro Hrašovec. V okraju Brežice kandidira dekan Josip Žičkar. V soštansko-slovenjegrskem okraju kandidira tovarnar in posestnik Ivan Vošnjak iz Šostanja. V ptujskem okraju je postavljen kandidat odvetnik dr. Fran Jurtela. V ljutomerskem okraju je prevzel kandidaturu dosedanji poslanec odvetnik dr. Fran Rosina. V mariborskem okraju pa kandidirata dosedanji poslanec prof. F. Robič in namesto Lendovskega posestnika Ivan Rošker. Za mestno skupino so postavljeni naslednji kandidati: V mestni skupini Celje-Brežice kandidira dr. Jos. Karlovšek iz Celja; v slovenjegrski mestni skupini odvetnik dr. Fran Mayer iz Šostanja, v ptujski mestni skupini pa državni poslanec, dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj.

Deželnozbornske volitve na Koroškem. — Prihodnje volitve utegnejo prinesiti Slovencem žalostno presenečenje. Koroški Slovenci so imeli dosedaj v deželnem zboru tri poslanca. Gotova stvar je, da pade naš poslanec Grafenauer v Ziljski dolini, v velikovskem okraju pa, kjer sta dosedaj bila poslanca župnik Einspieler in posestnik Muri, hočejo namesto slednjega kandidirati duhovna Podgorca. Izključeno skoro gotovo ni, da bi Slovenci izgubili še oba velikovska mandata. Tako piše „Dom.“

glavo! Pa ko bi se končno tudi moral oženiti, ne storil bi tega poprej, dokler Lichtensteina ne pozovem na viteški dvoboj ter se za-te ne maščujem. Za to se ti ne boj!

»Bog vam povrni! Naj mi ostane vsaj ta tolažba. Vedel sem, da mu tega ne spregledate. Kako hočete to izvesti?«

»Kadar skonča njegovo poslanstvo, nastane vojna ali mir, — razumeš? Ako bo vojna, pošljem mu poziv, naj se pred vojno bojuje z menoj.«

»Na poteptani zemlji.«

»Na poteptani zemlji, bodisi peš, ali na konju toda samo na smrt, ne pa na sužnost. Ako bode mir, odidem v Marburg, vdarim s kopjem po mestnih vratih ter naročim trobcu, naj zatrobi, da ga pozivljem na smrt. Takrat se mi ne skrije.«

»Gotovo se ne skrije, vi pa mu daste nauk, karkoršnega si mislim.«

»Ne opravi bi sicer ničesar s Zavišem, s Paškom, ali s Povalom, toda dasiravno se ne hvalim, dveh takih, kakoršen je on, se še ne bojim. Ne bo ga več poznala njegova lastna mati. Ali mar ni bil oni frigijski vitez še dokaj krepkejši? Toda ko sem ga udaril po čeladi, kje se mi je vstavila sekira? Na zobeh se mi je vstavila. Mar ne?«

Zbišek si na to zadovoljen oddahne ter reče:

»Dokaj lože mi bo umreti.«

In oba sta jela vzdihati, na to pa spregovori stari vitez z ganjenim glasom:

»Ti se le ne boj! Tvoje kosti ne bodo iskale druga druge na poslednji sodbi. Naročil sem pripraviti ti hrastovo krsto, tako, da niti kanoniki blažene

Povišanje tarifov na ogrskih državnih železnicah. — „Pester Lloyd“ javlja: Čuje se, da se namerja splošno povišanje tarifov za tovore na črtah ogrskih državnih železnic in sicer v vseh relacijah. Povišanje, ki ima znašati 5% in obsežati vse predmete, izvzemši žito moko in les, stopi baje v veljavo s prvim januarjem 1903.

Razne vesti. — Sedaj je sklenjeno definitivno, da sprejme nemški cesar burske generale dne 17. t. m. takoj ko pridejo v Berlin. — Laska vlada je prepovedala 12 profesorjem na nekem zasebnem zavodu v Veroni nadaljnje poučevanje. Ti profesorji so duhovniki iz južnih Tirol. — Vsled ukaza laškega kralja so odpravili te dni po jetah verige. — Mont Pellée, ki je provzročil na Martiniku toliko zla, se vedno ne miruje, marveč se vsiplje iz njega nekaj dim in tuintam se čuje grmenje. — Policija v Berlinu je odkrila skladišče anarhistov, kjer je bila velika zaloga dinamita. Aretirali so 6 laških anarhistov. — Nekateri pariški bankirji so vzeli avtomobil v posojilnično službo. Z avtomobili se vozijo uradniki po deželi inkasirati denar proti pobotnicam. Avtomobil je nekaka pisarna, ki obišče kmeta na domu. — V Pensilvaniji je buknil na dan velikanski rudarski štrajk; red se ne kali. — Zagrebški občinski svet bo baje razpuščen takoj, ko se odpravi nagla sodbe. Volitve bodo spomladi. — Venci na Zolovem grobu tvorijo 4 m visoko piramido. — Čtenci podpolkovnika Stojanovića v Sebenju so zažgali 450.000 K v vrednostnih papirjih, in sicer iz strahu pred očetom, ker so te papirje pomazali s črnolom. — V okolici Celja na Štajerskem se je pri delalo letos okrog 14.000 stotov hmelja, ki se je prodajal od 50—100 K za 50 kg. — Mesto Celje tiči v dolgovih, ali vendar so imeli te dni mestni očetje preveč 500 K, katere so darovali za sulferansko šolo v Šostanju. — Hrvatje v Ameriki imajo svoj dnevnik „Hrvatska“, ki izhaja v Allegheny. Stane 5 dolarjev na leto. — V Pragi imajo sedaj razstavo mačk, ki je baje jako interesantna. Mački in mačke so spravljene lepo v kletkah. — Voditelja kršč. soc. v Zagrebu, Sirovatko, so obsodili na 6 mesecev ječe, radi hujskanja pri izgreduh proti Srbom. — V Ženovi v Švici je buknil te dni na dan splošen štrajk. Več tujcev so poslali čez mejo. — Na Francoskem strajkajo rudarji, in sicer kakih 100.000. Upati je, da štrajk konča v 14. dneh. Zahtevajo delo 8 ur, oskrbo za starost ter drugo potrebno.

Delavska stanovanja.

(Dalje.)

S slabimi stanovanji je psihološko najožje zvezano pijančevanje. Beda doma podi moža v gostilno. Ondi pozablja svoje gorje, pije več nego mu dovoljuje njegove moči in njegovi dohodki. Polagoma se privadi pijančevanju in postane — nepopoljšljiv pijanec. Doma vsled tega beda vedno bolj narašča, žena in otroci trpe lakoto ter vedno bolj propadajo. Očitnja odgovarja mož z udarci. V svoji jezi prime zopet za steklenico; tako je uničena polagoma cela družina. Četudi ni zboljšanje stanovanj edino sredstvo proti pijančevanju, je vendar takorekoč najvažnejši predpogoj v boju zoper alkoholizem. Knez Bismarck je reke Lotarju Bucherju: »Wenn man die

Device Marije nimajo boljših. Ne umreš, kakor kmet. Da, niti tega ne dopustim, da bi te obglavili na onem suknu, na katerem devajo ob glavo meščane. Sem se že dogovoril z Amilejem, ki dá v ta namen popolno novo sukno in sicer tako dobro, da bi veljalo celo za podvleko kraljevega kožuha. Pa tudi z maše mi ne bo žal denarja. Ne boj se!»

Na te besede se je razveselilo Zbiškovo srce: skilcnil se je k stričevi roki, jo poljubil ter ponovil:

»Bog vam to povrni!«

Vsekako pa se ga je navzlic tej tolažbi pollaševala časih grozna tesnoba, in ko je Matija enkrat prišel k njemu, ga je po prvem pozdravu, zroč skozi mrežo v zidu, takoj vprašal:

»Kako vreme je zunaj?«

»Vreme je lepo kakor zlato, in solnce ogreva svet.«

Na to je Zbišek prekrizal roke, sklonil glavo nazaj ter dejal:

»Ej, močni Bog! Ko bi imel konja pod seboj in ko bi jezdil po širem polju! Žal mi je, da moram umreti tako mlad. Zelo mi je žal!«

»Ljudje umirajo tudi na konjih,« odvrne Matija.

»Da, toda koliko jih poprej sami pobijejo!«

Potem ga jame izpraševati o vitezhih, katere je bil videl na kraljevem dvoru: o Zavišu, o Farureju, o Povalu iz Tačeva, o Lisu iz Targoviska in o vseh drugih, kaj delajo, s čim se vkrvarjajo, s kakimi vajami si krajšajo čas. In radovedno je poslušal Matijevo pripovedovanje, kateri je opisoval, kako zarano oboženi skačejo čez konje, kako trgajo vrvi, kako se urijo v borbi z meči, s sekirami in s topim orožjem,

Arbeiterschutzgesetzgebung auch auf einen Schutz vor dem Trinkeufel, diesem diabolus germanicus, ausdehnen könnte, dann wäre mit einem Schlage ein grosser Theil der socialen Frage gelöst, und wir wären auch politisch um ein gutes Stück vorwärts gekommen.« Ta izrek tudi prav lahko uporabimo za naše razmere.

II.

Občno stanovno vprašanje je najbolj odvisno od zemljiškega vprašanja: vsled naraščanja zemljiške rente v mestih in mestnega prebivalstva naraščajo tudi cene hiš in stanovna.

Glavni vzrok nedostajanja stanovanj je pa, da se na omejenem okolišju išče veliko število stanovanj in da vsled tega cene taistih naraščajo. Da to popraševanje po stanovanjih tako narašča, vzrok temu je centralizacija, katero pospešuje vedno bolj razvijajoči se promet, napredovanje v tehniki in sploh celo socialno, občinsko in državno življenje sili človeka, da si išče kruha in zaslužka in da zapusti kraje, kjer taistega ne more dobiti. Poleg tega so še razne udobnosti, katere nudijo večja mesta, tako n. pr. v prometu, izobrazbi in razveseljevanju.

Vsied teh razmer so v zadnjih 4—5 desetletjih v modernih državah večja mesta znatno narastla, dočim se je prebivalstvo v manjših krajih in na deželi le neznatno pomnožilo, tuptam celo pomanjšalo.

Tako se je pomnožilo prebivalstvo v mestih:

London	Pariz
1801 959	1817 714
1851 2362	1856 1181
1875 3445	1876 1989
1886 4120	1886 2345
1891 4211	1891 2448
	1901 2714
Berolin	Dunaj
1801 173	1800 231
1851 425	1857 476
1875 967	1875 677
1885 1315	1880 726
1893 1666	1890 1365
1900 1888	1900 1675

v tisočih računano.

Sicer so se v mnogih mestih tudi predkraj združili z mestom, toda tudi v teh se je prebivalstvo pomnožilo. Tako je bilo prebivalstvo mesta Hamburg v tisočih

	1866	1894
Srednje mesto	155	163
Predmestja	60	133
Predkraji	42	155

Od vsakih 10.000 prebivalcev na Pruskem je živelo v mestih z

10.000 preb. in več	z več nego 100.000 preb.
1871 1789	518
1875 2022	650
1880 2227	751
1885 2476	1017
1890 2768	1329

V velikih mestih z več nego 100.000 prebivalci živi zdaj na Angliškem več nego $\frac{1}{3}$ vsega prebivalstva, v Belgiji in Nemčiji $\frac{1}{8}$, v Franciji in Italiji več nego $\frac{1}{12}$ do $\frac{1}{14}$. Zelo je naraščalo prebivalstvo v nekaterih velikih mestih severne Amerike, tako New-York (1870 — 0.94 in 1890 — 1.52 milijonov prebivalcev), Chicago (1848 — 20.000, 1875 — 300.000, 1890 — 1.2 milijonov prebivalcev.)

Z naraščanjem prebivalstva pa ni vedno naraščalo tudi zidanje novih hiš, novih stanovanj. Na Dunaju je narastlo prebivalstvo od l. 1800—1856 za 11%, število hiš pa za 40%.

Naraščanje zemljiške rente je torej deloma naravna posledica naraščanja mest. To velja posebno od središč mest. Ljudi, ki iščejo stanovanj, se more le deloma zadovoljevati, ker se ne more pomnožiti zemljišč, ki bi ne bila preveč oddaljena od prometnih središč.

Poleg tega so pa še druga ne špekulativna dejstva, tako n. pr. neprodalna velika posestva v obližju mest, potem zemljišča, ki se sploh vsled naravnih svojstev ne morejo vporabiti ali ki silno otežkočujejo zidanje. Predvsem je pa temu vzrok **umetno** zviševanje zemljiške vrednosti s pomočjo špekulacije, posebno od takozvanih terenskih družb, toda tudi od stavbenih podjetnikov in privatnikov. Vsled te špekulacije so razumljive npr. visoke cene zemljišč tudi v predkrajih. Tupatam so temu vzrok posebno stavbeni redi, ki dovoljujejo, da se v predmestjih in predkrajih zidajo hiše, s tremi in štiri nadstropji, takozvane najemne kosarne. Ker se namreč smejo zidati visoke hiše, je tudi zemljišče dražje; in ker so zemljiške cene tako visoke, se mora zemljišče popolnoma izrabiti, to je — zidati se mora tako visoke hiše, kakor je sploh dopuščeno. Sicer se tudi z majhnimi zemljišči lahko špekulira, toda vendar so predvsem večja zemljišča, ki tvorijo dobro sredstvo špekulacijskega obrta. Najprvo se podraži že zemljišče s posredno kupčijo. Ko si je stavbeni podjetnik pridobil stavbeni prostor z vpisom hipoteke, sezida navadno precej neekonomično poslopje; po skončanju vsakega nadstropja se vzame novo hipoteko z vedno višjimi odstotki — in najemnina mora vse te visoke odstotke pokriti in razven tega mora še ostati preostanek za stavbenega podjetnika, katerega isti s tem kapitalizira, da kakor hitro mogoče poslopje proda. In posebno so stavbeni podjetniki, ki zidajo najemne kosarne za delavske sloje, navadno revni in dvomni elementi.

(Dalje sledi.)

Priden hlapec

se sprejme v kavarni „CENTRAL“.

kako se gostijo in kakšne pesmi prepevajo. Zbišek je hotel poleteti k njim z vsem svojim srcem in svojo dušo, in ko je izvedel, da Zaviš takoj po krščenju odide nekam na spodnje Ogersko nad Turke, ni se mogel vzdržati, da ne bi zaklical:

»Oh, ko bi me pustili iti z njim! Pa bi vsaj poginil v boju s pagani!«

Toda to se ni moglo zgoditi, med tem pa se je pripetilo nekaj drugega. Obe mazoveški kneginji nista nehali misliti na Zbiška, kateri se jima je radi mladosti in lepote prikupil, in kneginja Aleksandra Ziemovita si je izmislila, da pošlje pismo velikemu mojstru. Ta sicer ni mogel ničesar predrugeti v kaštelanovi obsodbi, lahko pa so mu je bilo potegniti pri kralju za nesrečnega mladeniča. Sam Jagielo v resnici ni smel pomisliti na prestopnika, ker tu je šlo za napad na poslance, pač pa se je bilo mogoče nadejati, da mu red na prigovarjanje velikega mojstra podeli milost. In obe kneginji sta se tolažili z novo nadejo. Kneginja Aleksandra, ki je bila zelo naklonjena križarskim vitezom, je uživala pri njih nenavadno spoštovanje. Večkrat so jej iz Marburga prihajali bogati darovi in pisma, v katerih jo je veliki mojster imenoval častivredno in bogoljubno dobrotnico ter posebno priprošnjo križarskega reda. Njena beseda je mnogo veljala, in bilo je verjetno, da to pot ne bo preslišana. Tu je šlo samo za to, kako najti poslanca, ki se bi potrudil vneto oddati to pismo čim najprej ter bi se z odgovorom vrnil. Ko je Matija to izvedel, poprijel se je tega posla brez omahovanja.

(Dalje pride.)

Wilhelmova tekočina za mazanje

„Bassorin“

e. kr. privilegovana 1871.

1 vrček 2 K, pošni zavo — 15 komadov 24 K.

Wilhelmov. p. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, čegar pomoč je dokazana po znanstvenih preiskavah in praktičnih skušnjah in se proizvaja jedino le v lekarni

Frana Wilhelma

e. kr. dvornega zalagatelja

V Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Kot mazilo koristi s tem, da je pomirljivo, ohladi in vtiolaži bolečino pri boleznih na živcih, v žilah, udih in kosteh.

Zdravniki ga uporabljajo v teh slučajih, posebno ako se te bolečine kažejo po velikih naporih na marširanju ali pri zastarelih boleznih. Rabijo ga tudi h ibolazeli, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji z najboljšim vspehom.

V znak pristnosti je na omotu grb oblike trga Neunkirchen (devet cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatelj direktno.

V mirodilnicah

Ant. Mazzoli, Gorica

Gosposka ulica in tekališče G. Verdi

se prodaja vse kemično čiste izdelke za vrvanje vina, kakor tudi kadeča žveplena kislina za čiščenje vinske posode, namreč: sodov, čebrov itd.

Peter Cotič,

čevlarski mojster

v Gorici, v Gosposki ulici št. 14

priporoča svojo

čevlarsko delavnico.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalic
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisarnim jamstvom razpošilja na zasebnike prva tovarna ur v Mostu (Hris) Hanns Konrad, izvešer ter zlatnik — Most (Češko). Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Tvrda je odlikovana s e. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo lepšalno sredstvo za kožo, lasje in zobe!

Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvetlejših zelišč sestavljen angeloško milo. Mi jamčimo, da izginijo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gubo in črte na obrazu, zajedee, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljšo čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo za lasje, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznj glave. »Feeolin« je tudi najnpravnnejše in najboljšo čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poštuna pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzelo je 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga M. Felth, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I

BRIVNICA

Anton Pucelj

priporoča svojo

brivnico v Gorici

na Travniku in

brivsko podružnico

v ulici Tre Rē, 16

Zanimive knjižice:

Jurija Dalmatina Predgovor k bibliji

iz l. 1584., 30 vin., s poštnino 40 vin.

Pravoverni katoličan 10 vin.

Nasledništvo sv. Petra 10 „

Preslavni evangelij Jezusa Kristusa . . . 10 „

Veselo poročilo 8 števk za 8 „

Založil in prodaja

Anton Chráska

v Českých Budějovicah, Gymnasialni ul.

Zaščitna znamka: BIORO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s »BIOROM« namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRAGI.

Elisabethgasse št. 5.

Razpis tajnikove službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 900 kron in primernim stanovanjem. Prošnje z dokazili zmožnosti za to službo je vložiti pri podpisnem do konca t. m. Zahteva se znanje slovenščine, italijanščine in nemščine v govoru in pisavi.

Županstvo v Kanalu,

dne 8. oktobra 1902.

M. Zega,

župan.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmernih cenah. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tkarno črk na perilo.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v Schwann-Apothek, Frankfurt a. M.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdčevega mlina v Kranju, nadalje tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjovec, domači troplavci, fini rum, različna vina, goružice (Sekt), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo (in drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semeški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blago za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in evirnasto, katero prejema iz prvih slezkkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne ručice, bombažaste in evirnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštnine preste.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 6%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po 20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1.318.965. — Posojila 1.379.213. — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadrugnikom.

† EMILE ZOLA.

F. G.

Dne 29. septembra je preminul jeden tistih duševnih velikanov, ki se ne rode vsako stoletje, Emile Zola, slavni svetovni romanopisec, je podlegel smrti. Zdrav, krepak in čil se je vlegel spat in ni več ustal, — v strupenih plinih, ki so iz pokvarjene peči počasi napolnili njegovo spalnico, je zavratno prežala neizprosna smrt, ki je brezsrčno zahtevala svojo žrtev in tako ugrabila Franciji in celemu svetu nenadomestnega sina, zatirancem in po krivici preganjanim pa odkritosrčnega prijatelja in neustrašenega zagovornika. Pri nas Zola sicer ni bil dosti več znan kakor pisatelj prepovedanih romanov, katere je skrupulozna cerkev postavila na indeks, pa tudi v svetu si je moral pogumni revolucionar šele polagoma pridobivati tla, počasi si je delal stopnice do prestola, raz kateri ga ni mogla vreči niti smrt, do prestola nesmrtnosti.

Emile Zola se je rodil dne 4. aprila 1840 v Parizu. Njegov oče je bil znamenit inženir, doma iz Trsta, ki pa je

zgodaj umrl, zapustivši vdovo in našega Emila v največji revščini. Po očetovi smrti je bil mladi Zola sprejet v zavod St. Louis; toda ker je učitelje duševno nadkriljeval, ga ti niso posebno ljubili. Zato je tudi pri maturi padel dvakrat zaporedoma, da mu slednjnji ne preostajalo drugega nego zapustiti šolske klopi in iti s trebuhom za kruhom. Dobil je službo pisarja s 25 gld. na mesec. Ker si s to pičlo plačo ni mogel plačevati poštenega stanovanja, je moral prebiti zimo 1860/1 v stekleni omari, katero si je bil dal napraviti neki fotograf na strehi sedmonadstropne hiše. Nekoliko na bolje se mu je obrnilo leta 1862., ko je vstopil v neko knjigarno. Sprva sicer tudi ta služba ni bila primerna njegovemu talentu: delal je namreč zaboje, toda dobival je večjo plačo, da se je mogel vsaj človeško preživljati. Poleg službe pa je posnil večer za večerom, in res se mu je posrečilo, dobiti zalagatelja za svojo prvo zbirko »Contes a Ninon«. Toda večjo pozornost je vzbudil šele kot kritik, ki je odločno zavrgel staro šolo in odprl pot naturalizmu. Pokazal se je popolnega revolu-

cijonarca. S svojima romanoma »Mystères de Marseille« in »Thérèse Raquin« je Zola zaslovel tudi kot romanopisec. Hoteč biti pisatelj resnice se je zatopil v prirodoznanstve študije. Plod tega raziskovanja je bilo impozantno delo, ciklus 20 romanov, ki se vsi opirajo na dedecentalno teorijo.

Dasi ni živel v najsijajnejših gmotnih razmerah, se je vrhu tega še oženil. S svojimi romani spočetka ni imel sreče, ker mu je prvič nagajala francosko-nemška vojna, drugič pa domači svetniki, ki so videli v njegovih naravnih slikah same — svinjarije. Več njegovih del je moralo v sredi prenehati izhajati. Svetovno ime pa si je pridobil Zola šele z znamenitim romanom »L'Assomoir«, ki je po mnogih zaprekah (bil je tudi sredi tiska ustavljen) izšel že v 91 izdajah. In delal je neumorno, brez počitka, vedno poln novih načrtov, nulla dies sine linea, le naprej je študiral in delal osnutke za nova dela z železno pridnostjo in gigantsko vstrajnostjo, dokler ni leta 1893. dovršil svojega cikla »Rougon Macquart«, s katerim je osvedočil svoje ime. Toda motil bi se,

kdor bi mislil, da se je Zola sedaj vlegel na svoje lavorike in se udal brezdelnemu počitku, ne, on ni poznal mra, ni poznal obstanka, kakor zdrava kri v zdravem človeku. Jednemu romanu je sledil drugi kakor otroci v plodoviti družini. Odločen boritelj za pravico in resnico je tudi zadnje svoje delo naslovil »Verité« (resnica). V sredi dela, še čilega in čvrstega, ga je ugrabila tihotapska smrt, ko je obetal še toliko plodu in vse ljubitelje umetnosti, ves olikan svet je ob tej žalostni vesti občel občutek, kakoršen stiska srce ubogemu vinogradniku, kateremu je toča uničila njegov up in nado: zlato vinsko kapljico. Zola je bil prijatelj svobode in zaščitnik slabotnih, zatiranih. — Kot apostol pravice in resnice ni gledal ne na desno ne na levo. Zato pa v gotovih krogih ni bil priljubljen, — dasi so ga tudi ti na tistem spoštovali in se ga — bali. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo tisoče in tisoče najodličnejšega občinstva, cela Francija je bila zastopana po odposlanstvih. Kdo bi pa sestal one, ki so ga v duhu spremili k zadnjemu počitku?

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
pariške zadnje novosti
kupite rajši in najceneje pri
J. Zorniku, Gospodarska ulica 7.
Z ozirom na šele jako kratko
dobro moje trgovine, stojem si
že dobri od mnogobrojnih da-
stih dam o mojih lastnih pri-
cih in cenah, da se pri meni
modernejše, da se pri meni
in je radi tega v interesu
vse modrece kakor se vidijo
po modnih ličinah 50% pri-
ceneje kakor drugod.

Pozor!

Trgovsko - obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vključbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. sept. 1902:

Deleži: a) podpisani	K 1.231.200—
b) vplačani	590.171-64
Dana posejila	1.358.212-28
Dopolnilni zaklad	203.863-46
Vloge	342.337-11

Čistilna voda „Reale“
iz vrelcev Mathias, lastnina
Henrika Mattonija v Budimpešti
je toplo priporočena od prvih tu- in
inozemskih zdravniških avtoritet kot
najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se
radi množine soli »Glauber« in grenke
soli, katero ima v sebi ter s svojim
hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:
Lekarna G. B. Pontoni.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo.
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetilno

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

**pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrazba poštna

Sloveči profesorji
medicine in zdravniki
priporočajo

**Tinktura za
želodec**
Lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani
dvornega zalagatelja
Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepi želodec, vzbuja tek,
pospešuje prebavljanje in odprti telesni po-
sebnosti zdravilna za one, ki trpe na zastaranem
zaprtnju.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar Piccoli
v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za
K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 stekle-
nicami za K 7—, z 70 steklenicami za K 13—.
(Poštni paket pod 5 kg.)

Je v razprodaji v lekarnah v Gorici, Tol-
minu, na Primorskem, v Trstu, Istri in
Dalmaciji à 30 vin. steklenica.

Christofle & Cie
c. in kr. dvorni založniki
Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.
Težko posrebrnjeno
namizno orodje in posodje vseh vrst
(žlice, vilice, noži itd.)
Priporočani najboljši izdelki izredne trpežnosti.
Največja izbira najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje iz-
virnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime
Christofle.

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših priporočanih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoče-
njih sprisal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji iz možnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Anton Kuštrin
trgovec
z jedilnim blagom
Gospodarska ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij
vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega
„Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se
dobivajo testenine trdke Znidaršič & Valenčič
v Ilirski Bistrici; cikorijska in žveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda ter moko vseh vrst iz
mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica
iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo
po pošti od 5 kilogr. naprej.

Krasen slovenski skladni koledar
za trgovine, obrti, urade, pisarne, šole in posameznike
izide začetkom novembra v moderni in elegantni obliki
v založništvu trdke

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni izdelavi zelo nizka, samo 70 vin. s pošto 20 vin. več.

Prekupci dobe velik rabat in se na zahtevo določijo cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo novoletno darilo in se brezplačno vtisne njihova firma.

Da ne bode, ako koledar kmalo poide prepozno, prosim
gg. naročnike, da se čim preje oglašé kjer se bode na take pri raz-
pošiljati v prvi vrsti oziralo.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)
Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli
dosedanjo trgovino pohištva trdke
Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza
vecchia št. 1, katero bomo vo-
dili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno
po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerno.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birnance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljuba solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Zaloga vsakovrstnega usnja in podplatov
v Gosposki ulici šte. 11
..... iz lastne tovarne v Mirnu
(obstoječa že nad 100 let.)

V zalogi je tudi usnje
ptujega izdelka vseh vrst.

Cene zmerno.

Postrežba točna.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata svojim rojakom v mestu
in na deželi

Hausner & Lokar.

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica
M. Poveraja v Gorici
na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kam-
garn, piquet lasnik, adria, ševjet itd., blaga iz av-
strijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo
vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam
za vsaki stau. Blago na meter in gotove obleke se
prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-
goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 3 do 9 let K 2-40 in više
15 dalje 15—
vrhne suknje vsake mode 15—
za častito duhovščino 24—
hlade 28—
3—

3 metre 20 cm
črne ali modrega kamgarna za snažno obleko,
primerno za vsakega ženina samo za gl. 4-50.
Pošilja se po povzetju. Kar ne ugaja, se
sprejme nazaj.

Razprodaja dežnikov!

Lekarna
Cristofoletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh
kapljic je nepre-
kosljiva — Te ka-
pljice **vedno redno**
prebavljanje, če se
jih dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. **Okrepé po-
kvarjeni želodec**
stori, da zgine v kratkem času
omotica in životna lenost (mrtvost).
Te kapljice tudi stori, da človek
raji ja.

Cena steklenici 60 vin.
Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljate pa jedino le v le-
karni
Cristofoletti v Gorici.